

به نام خدا

”چرا تعداد دانشگاه‌های امروز ایران بسیار زیاد است؟“

همان طور که همه می دانیم و می بینیم انواع زیادی از دانشگاه، در ایران امروز فعالیت می کنند:

۱. دانشگاه سراسری
۲. دانشگاه آزاد اسلامی
۳. دانشگاه علمی کاربردی
۴. دانشگاه غیر انتفاعی
۵. دانشگاه فنی و حرفه ای
۶. دانشگاه پیام نور

بی شک هر کدام از این دانشگاه ها با فلسفه ای خاص و برای رفع نیازی معین تاسیس شده اند، اما آنچه مشهود و غیر قابل انکار است شباهت بسیار زیاد در عملکرد آن هاست. آنچه این عملکرد را موجه نشان می دهد ضرورت داشتن ”مدرک“ است.

نظام اداری بوروکراتیک در کشور ما که داشتن مدرک را بر داشتن مهارت ترجیح داده است و کمبود ظرفیت دانشگاه های سراسری در جذب تمامی داوطلبان، به رشد سایر انواع دانشگاه ها کمک کرده است. امروزه ورود به دانشگاه یک امر بسیار طبیعی، لازم و شاید مانند تنفس ”غریزی!!“ تلقی می شود. گویی هر که دانشگاه نمی رود دارای نقص یا ضعفی است و صرف ورود به دانشگاه، پاسخ تمامی دردهاست. به این ترتیب دانشگاه به محلی برای صدور مدرک تنزل می یابد و تجهیز آزمایشگاه یا کتابخانه، امری هزینه بر یا تزیینی تلقی می شود.

برای رفع این موارد، می باید دانشگاه را ”کارخانه آدم سازی“ تلقی کرد و در نظر گرفت بهترین خلقت الهی را چگونه می توان به گوهر علم مسلح و مجهز کرد و نیز راه هایی برای افزایش ملکات و صفات نیکوی اخلاقی در دانشجویان اندیشید.

از دیگر دلایل رشد دانشگاه ها پاسخ به مطالبه خانواده های ایرانی برای داشتن مدارک بالا برای فرزندان خود است. داشتن مدرک بالا و تحصیلات دانشگاهی نوعی منزلت اجتماعی یا مزیت محسوب می شود. افزایش بسامد استفاده از القاب ”مهندس“ یا ”دکتر“ در جامعه موید این موضوع است.

برخی از جوانان نیز که به پشت میز نشینی و گریز از کار حرفه ای تمایل دارند ترجیح می دهند به دانشگاه بروند تا شاید شغلی آسان تر و اداری بیابند. ترویج این مساله که دولت می باید شغل برای شهروندان مهیا کند اندیشه کار آفرینی را تحت الشعاع قرار داده است.

با توجه به جهت گیری کشور برای توسعه بر مبنای ”دانایی محوری“ لازم است نگاه و نگرش ما تغییر پیدا کند. آموزه های دینی و الهی و تجربیات بشری همه بر مفید بودن آدمی برای سایر هممعاون تاکید می کنند. اینکه سرمایه ی کشور صرف تولید مدرک شود کاری نادرست و اتلاف سرمایه است. نهادهای فرهنگی و آموزش و

پرورش می باید بر ارزش کار، تلاش و تولید تاکید ورزند و به تدریج به تخصص به جای مدرک بها دهیم. ترویج فرهنگ کارآفرینی و ارزش قایل شدن به کار و کارگر در رسانه های عمومی و تبلیغات از دیگر راه کارها به حساب می آید.

کوتاه سخن، مدرک گرایی، داشتن منزلت اجتماعی، یافتن شغلی راحت و اصرار خانواده ها ایجاد انواع مختلف دانشگاه را موجه و شاید اجتناب ناپذیر کرده است و می باید با روش های فرهنگی و آموزشی نگرش مدیران و خانواده ها را تغییر دهیم.